

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้แสดงแนวโน้ม การจัดการศึกษาเป็นผลมาจากการเรียนรู้ของชุมชนเข้าไปมีบทบาทในการจัดการศึกษา มากขึ้น เพราะแผนพัฒนาดังกล่าวมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การพัฒนาคน หรือยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา จึงให้ความสำคัญอย่างสูงต่อการศึกษา ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาส และข้อจำกัด ต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาฉบับที่ 9 และให้ความสำคัญต่อการรวมพลังสังคมจากทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมทั้งสร้างเครือข่าย การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง แผนพัฒนามีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนทุกคน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ให้มีสุขภาพ พลานามัยแข็งแรง มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถปรับตัว ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้มีความมั่นคง และเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ให้การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของตน รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศมากขึ้น (รุ่ง แก้วแดง, 2541, หน้า 37 - 38)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวไว้ใน มาตรา 3 ว่าแนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญ ของการพัฒนาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมการสร้างกลไก ให้คนไทยทุกคนมีโอกาส และทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัย และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถ ของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพ การแข่งขันของประเทศ การบริการวิชาการ และสร้างความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้สังคมแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษา ร่วมมือกับบุคลากร และองค์กรในชุมชน บุคคล ครอบครัว องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ที่เกี่ยวข้องทุก

ฝ่าย ทูกระดับ ร่วมจัดปัจจัยกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการทางวิชาการ ที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาคนในชุมชน ให้สังคมไทย เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 8)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนนั้น นับเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน เพราะสถานศึกษา จะต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชน มาช่วยในการพัฒนาสถานศึกษาจากแนวการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ได้มุ่งเน้น ให้ใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระของชุมชน มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาชีพ ถ้าทั้งทางสถานศึกษา และชุมชนขาดความร่วมมือ และขาดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันแล้ว ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนคงจะสำเร็จได้ยาก งานหลัก 1 ใน 6 งาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือว่าเป็นงานสำคัญที่ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษาต้องปฏิบัติ เพราะการจัดการศึกษาจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ที่สำคัญคืองานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เนื่องจากสถานศึกษาจะอาศัยความช่วยเหลือต่างๆ จากรัฐบาลด้านเดียวย่อมไม่เพียงพอ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ทั้งทางด้านความคิด ทุนทรัพย์ และแรงงาน ส่วนสถานศึกษามีหน้าที่หลักคือ การให้การศึกษากับบุตรหลานของคนในชุมชน บริการทางด้านการศึกษาในรูปแบบต่างๆ และบริการด้านอื่นๆ แก่ชุมชน (บรรเทา กิตติศักดิ์, 2547, หน้า 187)

สุวิมล ว่องวาณิช (2543, หน้า 43) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่ใช้เป็นตัวบ่งชี้มาตรฐานระบบจัดการศึกษาของต่างประเทศมีทั้งหมด 8 ด้านคือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านสภาพแวดล้อม (บรรยากาศในสถานศึกษา) 3) ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ 4) ด้านทรัพยากรในการดำเนินงาน 5) ด้านปรัชญาหรือนโยบายของสถานศึกษา 6) ด้านบริการจัดการ 7) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และ 8) ด้านผลผลิต (นักเรียน) สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือเป็นองค์กรของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด และเป็นสถาบันที่ก่อตั้งขึ้นบนพื้นฐาน ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ จัดดำเนินการโดยประชาชนและชุมชนจะร่วมกันจัดตั้งสถานศึกษาเฉพาะขึ้นเพื่อทำหน้าที่ให้การศึกษอบรรณ ให้ความรู้แก่บุตรหลาน คนในชุมชน สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับชุมชนและทำประโยชน์ในชุมชน ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมในการจัดการศึกษาด้วย เช่นเดียวกับ สุวิทย์ มูลคำ (2543, หน้า 17 - 18) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ตามหลักการจัดการศึกษา ควรคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สถานที่ มีการประสานการร่วมมือ กับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน อย่างมี

ศักยภาพ ดังนั้นสรุปได้ว่าสถานศึกษาและชุมชน ต่างก็มีบทบาทและความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาซึ่งกันและกัน ผู้บริหารและครูต้องให้ความสนใจงานเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2541, หน้า 23) ได้สรุปปัญหาทางความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาต่อชุมชน ปัญหาที่เกิดจากสถานศึกษา ได้แก่ เจตคติของบุคลากรในสถานศึกษาต่อชุมชน เพราะความคิดที่ว่าชุมชนไม่มีความสำคัญ หรือบุคลากรในสถานศึกษาไม่มีเวลาในการสร้างกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งสถานศึกษามีความขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอนมาก ชุมชนไม่สามารถให้ความร่วมมือตามความต้องการได้ ปัญหาที่เกิดจากชุมชน ได้แก่ การมีเจตคติไม่ดีต่อสถานศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจมีความขัดสน ความรู้ หรือความไม่สมบูรณ์ของชุมชนมีน้อย รวมทั้งไม่มีเวลาให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และปัญหาที่เกิดจากระบบราชการที่ต้องดำเนินตามระเบียบกฎหมายเป็นขั้นตอน ชุมชนจึงมีความรู้สึกยุ่งยาก กลัวมีความผิดพลาดเข้ามาเกี่ยวข้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่เกิดจากความมุ่งหวังจะยกระดับการศึกษาแห่งชาติ ให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีทั้งสถานศึกษาที่จัดการศึกษา โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น มีชุมชนที่อยู่ห่างไกล ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จำนวนสถานศึกษาในสังกัดที่ต้องรับผิดชอบในการจัดการจัดการศึกษา ทั้งหมด 396 แห่ง มีผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 535 คน นักเรียน 100,521 คน และมีครูผู้สอน 4,805 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ได้ดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยระดมความคิดเห็นอย่างหลากหลายจากบุคคลที่เกี่ยวข้องต่างๆ และดำเนินการเป็นไปตามกระบวนการ และขั้นตอนของแผนกลยุทธ์โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปัจจัยที่เป็นโอกาสของสภาพแวดล้อมภายนอกมีองค์กรหน่วยงาน ชุมชน พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการบริหารจัดการศึกษา ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน มีแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ที่สามารถช่วยส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประเพณี วัฒนธรรมที่หลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความรัก ความหวงแหนภาคภูมิใจ และอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมอันดีงาม อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1, 2550, หน้า 17-28)

ในกลยุทธ์ที่ 5 กำหนดให้มีการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาและชุมชน กล่าวคือ วัฒนธรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือ ให้แต่ละฝ่าย

โดยเฉพาะคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบต่อหน้าที่ในการบริหาร และจัดการศึกษา ให้สถานศึกษาได้พัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด และในนโยบายกำหนดให้ปรับปรุง ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล พัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก พัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี, 2550, หน้า 17 - 28)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับชุมชนตามทัศนะของผู้เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามทัศนะของ ผู้เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามทัศนะ ของผู้เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิ การศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และลักษณะของชุมชนที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามทัศนะของ ผู้เกี่ยวข้อง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาสำนักงานเขตการศึกษาลพบุรี สำนักงานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการนำไปเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายและ ปรับปรุง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 535 คน ครูผู้สอนจำนวน 4,805 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 3,404 คน และผู้นำชุมชนจำนวน 570 คน รวมทั้งสิ้น 9,314 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1, 2551, หน้า 1-8 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2, 2551, หน้า 1-6)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง (สุวรีย์ ติริโกคาภิรมย์, 2542, หน้า 445) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ชนิดที่เป็นสัดส่วน (proportionate stratified fraction) โดยนำไปคำนวณหาขนาดความเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรในแต่ละกลุ่ม โดยใช้สูตรการคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง (proportionate allocation)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่

2.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 ตำแหน่ง

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครูผู้สอน
- 3) กรรมการสถานศึกษา
- 4) ผู้นำชุมชน

2.1.3 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30 – 45 ปี
- 3) มากกว่า 45 ปี

2.1.4 วุฒิการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรีขึ้นไป

2.1.5 ขนาดของสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก (นักเรียนน้อยกว่า 120 คน)
- 2) ขนาดกลาง (นักเรียน 120-300 คน)
- 3) ขนาดใหญ่ (นักเรียนมากกว่า 300 คน)

2.1.6 ลักษณะของชุมชนที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา

- 1) ชุมชนเมือง
- 2) ชุมชนชนบท

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามที่คณะของผู้เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ได้แก่

2.2.1 ด้านการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

2.2.2 ด้านการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของสถานศึกษา

2.2.3 ด้านการให้บริการชุมชน

2.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

2.2.5 ด้านการได้รับความสนับสนุนจากชุมชน

2.2.6 ด้านการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ

ชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทัศนะ** หมายถึง การแสดงทาง ความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มบุคคลประชาชนหรือผู้ปกครองในการให้ข้อมูลการปรึกษาหารือ การวางแผนร่วมกันการร่วมปฏิบัติและการควบคุมติดตามโดยที่เป็นการเริ่มจากการสื่อสารทางเดียว ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลแต่เพียงผู้เดียวไปจนถึงระบบการสื่อสารสองทางที่เป็นการปรึกษา ร่วมคิด ร่วมวางแผน

2. **ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน** หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง การที่สถานศึกษาลงชุมชนมีบทบาทต่อกัน เพื่อให้การสนับสนุนในด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนเอง แลต่อสถานศึกษาในสวนสถานศึกษาก็จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่างๆ เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อกันและกัน

3. **ชุมชน** หมายถึง กลุ่มคนที่ตั้งภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตทางภูมิศาสตร์ที่ค่อนข้างแน่นอนซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกัน มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการติดต่อซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกนึกคิด และผลประโยชน์ร่วมกัน มีขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ความเห็นและความเชื่อเดียวกัน ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของสมาชิกส่วนใหญ่ได้

4. **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน** หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี และชุมชน เพื่อให้เกิดการสนับสนุนในด้านการจัดการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรในส่วนต่างๆ ของชุมชน เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนประกอบด้วย การวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของสถานศึกษา การให้บริการชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน และการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

5. การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดอุดมการณ์เพื่อสร้างเสริมคุณธรรม ลักษณะนิสัย ความประพฤติ เกียรติประวัติการทำงานด้านวิชาการ ด้านจริยธรรมและคุณธรรม ด้านกีฬา ตลอดจนรวบรวมและเผยแพร่เกียรติประวัติของสถานศึกษา ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ แนะนำ เผยแพร่เกียรติประวัติของสถานศึกษา ครู นักเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

6. การให้บริการชุมชน หมายถึง การดำเนินการบริการข่าวสาร การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การส่งเสริมอาชีพ การบริการนันทนาการ การบริการอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และการบริการวิชาการให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชน

7. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การดำเนินการ จัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนให้ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการกำหนดนโยบายและระเบียบข้อบังคับ การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและการนำความรู้จากชุมชนมาพัฒนาชุมชน และร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมความเจริญด้านต่างๆ ให้แก่ชุมชน

8. การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การดำเนินการจัดตั้งองค์กร เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือสถานศึกษาด้านวิชาการ ด้านทุนทรัพย์ ด้านบริการ แหล่งข้อมูลชุมชนและแหล่งวิทยากรให้เพียงพอในชุมชน

9. การประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง การดำเนินการพิจารณาจากหลักฐานที่ปรากฏและสอบถามจากผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

10. สถานศึกษา หมายถึง สถาบัน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 และ เขต 2 ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

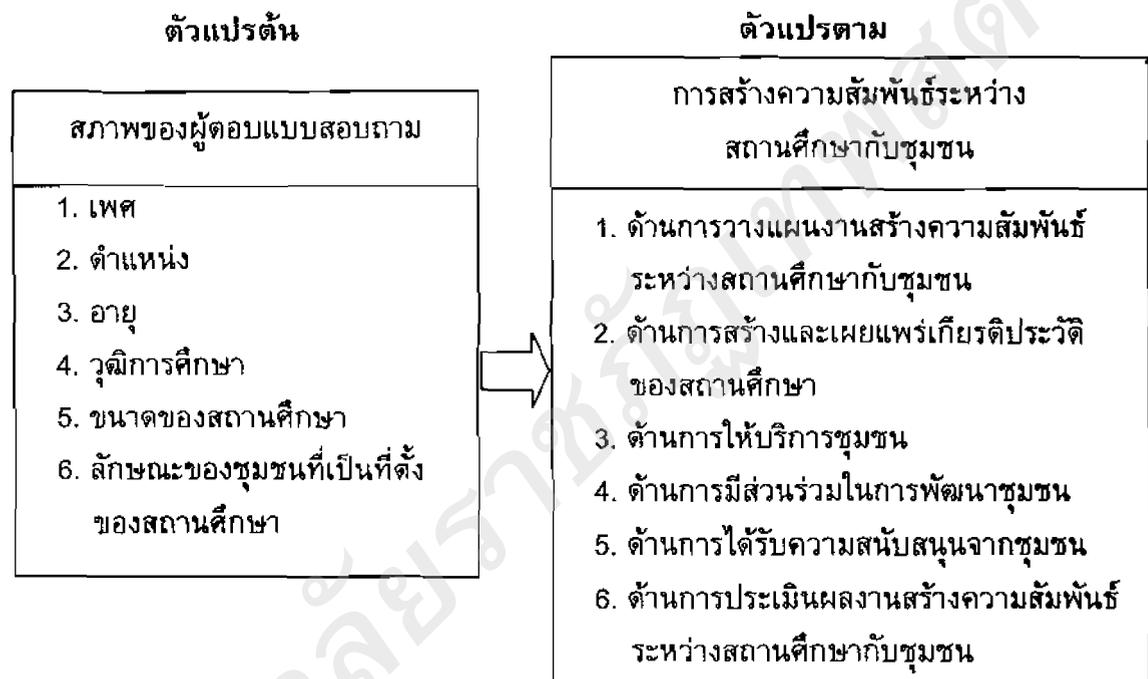
11. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรที่รับผิดชอบในการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 และ เขต 2

12. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุและหรือองค์กรศาสนาอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 และ เขต 2

13. ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย นายก รองนายก ประธานสภา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ของสถานศึกษาเขตการบริการ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544, หน้า 45 – 62) ในการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามทัศนะของผู้เกี่ยวข้องใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี 6 ด้าน ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามทัศนะของผู้เกี่ยวข้องใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และลักษณะของชุมชนที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา